

ALBUM LUBELSKI Brama Grodzka

Janusz Świeży, znany lubelski malarz i etnograf, a także zapalony fotograf, w okresie I wojny światowej wydał, nakładem Naczelnego Komitetu Narodowego, serię pocztówek z lubelskimi pejzażami. Na jednej znalazła się Brama Grodzka.

Jest to jedna z dwóch bram w murach otaczających Stare Miasto. W średniowieczu była to budowla typowo obronna - z przedbramiem, blankami i wieńczącym zębatym krenelażem. Możemy ją obejrzeć jeszcze w takim stanie na obrazie "Pożar miasta Lublina" z 1719 roku w bazylice oo. Dominikanów przy ul. Złotej.

Brama, kilkakrotnie w swej historii niszczona i remontowana, stała na granicy dwóch światów - miasta chrześcijańskiego i, rozciągającego się poniżej, u stóp zamku, miasta żydowskiego. Nie bez przyczyny nazywano ją Bramą Żydowską.

Ostatecznie przebudował ją nadworny architekt Stanisława Augusta Dominik Merlini. Działo się to w roku 1785, co łatwo można potwierdzić, odczytując umieszczoną na elewacji datę (wypisaną, jak na klasycyzm przystało, rzymskimi cyfra-

mi). Dostojna, klasycystyczna szata, zwieńczona została szczytem z wazonami i sentencją SAR (Stanislaus August Rex) w wieńcu.

Dzisiaj jest to piętrowy budynek z szerokim przejazdem w parterze. Przez długie lata był domem mieszkalnym, następnie gościł liceum pla-

styczne, a obecnie jest siedzibą nowego teatru NN.

■ Marek Wyszowski

Autor zaprasza miłośników historii miasta do swojego programu "Album lubelski" w każde niedzielne południe w TVL 3.